3 (Sem–3/CBCS) PHI HC 1

2022

PHILOSOPHY

(Honours)

Paper : PHI–HC–3016

(Western Philosophy : Descartes to Hegel)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer any *ten* from the following as directed : $1 \times 10 = 10$

নিৰ্দেশানুযায়ী তলত দিয়াসমূহৰ পৰা যি কোনো দহটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Mathematical method is deductive/inductive.
(Choose the correct answer)

গাণিতিক পদ্ধতি নিগমনাত্মক/আগমনাত্মক।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(b) In Descartes' philosophy, matter is extension without ____.

(Fill in the blank)

ডেকাৰ্টৰ দৰ্শনত জড় হৈছে ____ বিহীন বিস্তৃতি।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(c) Spinoza is the advocate of abstract/concrete monism.

(Choose the correct answer)

স্পিনোজা হৈছে বিমূৰ্ত/মূৰ্ত অদ্বৈতবাদৰ প্ৰবক্তা।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(d) Did Spinoza admit Descartes' concept of 'relative substance'?

স্পিনোজাই ডেকাৰ্টৰ 'আপেক্ষিক দ্ৰব্য'ৰ ধাৰণাটো মানি লৈছিলনে?

(e) "Substance is spiritual and many" which rationalist philosopher accepted this statement?

"দ্ৰব্য আধ্যাত্মিক আৰু বহুত" এই কথাটো কোনজন বুদ্ধিবাদী দাৰ্শনিকে মানি লয়?

(f) In which book, John Locke refuted Descartes' 'Innate Idea'?

জন লকে কোনখন কিতাপত ডেকাৰ্টৰ 'অন্তৰ্জাত ধাৰণা'টো খণ্ডন কৰিছে?

(g) George Berkeley's aim is to establish materialism/immaterialism in philosophy.

(Choose the correct answer)

জৰ্জ বাৰ্কলিৰ লক্ষ্য হৈছে দৰ্শনত জড়বাদ/অজড়বাদ প্ৰতিষ্ঠা কৰা।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(h) Name the theory regarding the relation between mind and body as put forward by Descartes?

ডেকাৰ্টে আগবঢ়োৱা মন আৰু দেহৰ মাজৰ সম্পৰ্ক-বিষয়ক মতবাদটোৰ নাম লিখা।

(i) What is the meaning of the word 'Solus'?

'Solus' শব্দৰ অৰ্থ কি?

(j) Name the empiricist philosopher whose philosophy represents scepticism.

অভিজ্ঞতাবাদী দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা যাৰ দৰ্শনে সংশয়বাদৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

(k) ____ is windowless.

(Fill in the blank)

____ খিৰিকীবিহীন।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(l) "Synthetic a priori judgement is possible". Who made this statement?

"অভিজ্ঞতাপূৰ্ব সংশ্লেষণাত্মক বচন সম্ভৱ"। কথাষাৰ কোনে কৈছিল?

(m) Immanuel Kant admits 6/10/12 categories.

(Choose the correct answer)

ইমানুৱেল কান্টে ৬/১০/১২ টা জ্ঞানৰ প্ৰবৰ্গ মানি লৈছিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(n) Time is ____ dimensional.

(Fill in the blank)

কাল ____ মাত্ৰাবিশিষ্ট।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(o) Hegel/Kant/Berkeley is the advocate of Absolute Idealism.

(Choose the correct answer)

হেগেল/কান্ট/বাৰ্কলি পৰম ভাববাদৰ প্ৰবক্তা।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(p) *The Phenomenology of Spirit* is written by Hume/Hegel.

(Choose the correct answer)

হিউমে/হেগেলে *The Phenomenology of Spirit* ৰচনা কৰিছিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(q) Write a difference between psychological doubt and philosophical doubt of Descartes.

ডেকাৰ্টৰ মনোবৈজ্ঞানিক সংশয় আৰু দাৰ্শনিক সংশয়ৰ মাজৰ এটা পাৰ্থক্য লিখা।

(r) Locke/Kant introduced the distinction between primary and secondary quality.

(Choose the correct answer)

লক/কান্ট এ মুখ্য গুণ আৰু গৌণগুণৰ মাজত পাৰ্থক্যৰ সূচনা কৰিছিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

2. Answer any *five* from the following questions : 2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Mention two rules for 'self-direction' as laid down by Descartes.

ডেকাৰ্টৰ উপস্থাপন কৰা 'আত্ম-নিৰ্দেশনা'ৰ দুটা বিধি উল্লেখ কৰা।

(b) Write two basic characteristics of 'Cogito'.

'Cogito'ৰ দুটা মৌলিক লক্ষণ লিখা।

(c) What is 'Causa sui' ? Explain.

'Causa sui' কি ? ব্যাখ্যা কৰা।

(d) What is the meaning of *Natura Naturata* as understood by Spinoza?

স্পিনোজাই বুজোৱা *Natura Naturata*ৰ অৰ্থ কি ?

(e) Give the definition of 'Simple Idea' given by John Locke.

জন লকে আগবঢ়োৱা 'সৰল প্ৰত্যয়'ৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(f) What is 'solipsism'?

'আত্মকেন্দ্ৰিকতাবাদ' কি ?

(g) Define causality following Hume.

হিউমক অনুসৰণ কৰি কাৰণতাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(h) Why is Kant's epistemological standpoint called 'Copernican Revolution'?

কান্টৰ জ্ঞানমীমাংসাৰ দৃষ্টিকোণক কিয় 'কপাৰনিকাছ বিপ্লৱ' বুলি কোৱা হয় ?

(i) What is the relation of Thought and Reality in Hegel's philosophy?

হেগেলৰ দৰ্শনত চিন্তা আৰু সত্তাৰ সম্পৰ্ক কি ?

(j) What is 'Pure Intuition' in Kant's philosophy?

কান্টৰ দৰ্শনত 'বিশুদ্ধ সংবেদন' কি ?

3. Write notes on any *four* of the following : 5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত টোকা লিখা :

(a) Descartes' theory of substance

ডেকাৰ্টৰ দ্ৰব্য তত্ত্ব

(b) 'Modes' in Spinoza's philosophy

স্পিনোজাৰ দৰ্শনত 'পৰ্যায়'

(c) Pre-established harmony

পূৰ্ব-প্ৰতিষ্ঠিত শৃংখলাবাদ

(d) 'Esse est percipi'

'অস্তিত্ব প্ৰত্যক্ষ নিৰ্ভৰ'

(e) 'Reflection' in Locke's philosophy

লকৰ দৰ্শনত 'অনুচিন্তন'

(f) Kant's problem of knowledge

কান্টৰ জ্ঞানমীমাংসীয় সমস্যা

(g) Hegel's view of 'master-slave dichotomy'

হেগেলৰ 'স্বামী-দাস দ্বিধাকৰণ'

(h) Hume's theory of 'soul substance'

হিউমৰ 'আত্মা দ্ৰব্য'ৰ তত্ত্ব

4. Answer any *four* of the following questions : 10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain Descartes' dictum 'cogito, ergo sum'. Is it an inference? Discuss.

ডেকাৰ্টৰ 'cogito, ergo sum' সূত্ৰ ব্যাখ্যা কৰা। ই এক অনুমাননে? আলোচনা কৰা।

(b) Explain Descartes' philosophical method and bring out its importance.

ডেকাৰ্টৰ দাৰ্শনিক পদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা আৰু ইয়াৰ গুৰুত্ব ফঁহিয়াই দেখুওৱা।

(c) How does Spinoza conceive the relation between Substance and Attribute? Discuss.

দ্ৰব্য আৰু গুণৰ সম্পৰ্ক স্পিনোজাই কি ধৰণে দেখুৱাইছে, আলোচনা কৰা।

(d) Explain Spinoza's conception of substance. How did he explain the relation of God, Substance and Nature?

স্পিনোজাৰ দ্ৰব্য-তত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা। তেওঁ ঈশ্বৰ, দ্ৰব্য আৰু প্ৰকৃতিৰ সম্পৰ্ক কেনেদৰে ব্যাখ্যা কৰিছিল ?

(e) Explain Leibniz's doctrine of monads. What are the inconsistencies in the conception of monad theory?

লাইবনিজৰ মনাড তত্ত্বটো (চিৎ পৰমাণু সূত্ৰ) ব্যাখ্যা কৰা। মনাড তত্ত্বত কি কি বিসংগতি পোৱা যায় ?

(f) Explain Locke's arguments against Descartes doctrine of Innate Ideas.

ডেকাৰ্টৰ অন্তৰ্জাত ধাৰণা-তত্ত্বৰ বিৰুদ্ধে লকে আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(g) Examine the theory of subjective idealism of Berkeley.

বাৰ্কলিৰ আত্মগত ভাববাদ মতবাদটো পৰীক্ষা কৰা।

(h) Give a critical exposition of Hume's view of knowledge of the external world.

বাহ্য জগত-সম্পৰ্কীয় জ্ঞান সম্বন্ধে হিউমৰ মতৰ এক সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(i) Explain the Kantian view of Space and Time.

দেশ আৰু কাল সম্বন্ধে কাণ্টৰ মত ব্যাখ্যা কৰা।

(j) Give an appraisal of Hegel's dialectical method.

হেগেলৰ দ্বন্দ্বাত্মক পদ্ধতিৰ এক মূল্যায়ন আগবঢ়োৱা।

★★★

2022

PHILOSOPHY

(Honours)

Paper : PHI–HC–3026

(Indian Philosophy—II)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed (any *ten*) : 1×10=10

নিৰ্দেশ অনুসৰি তলত দিয়াসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দহটা) :

(a) Name the system in Indian Philosophy that believes in the Plurality of Selves.

ভাৰতীয় দৰ্শনত বহুপুৰুষবাদ বিশ্বাস কৰা সম্প্ৰদায়টোৰ নাম লিখা।

(b) What is the first evolute of the evolution of Prakṛti?

প্ৰকৃতিৰ ক্ৰমবিকাশৰ প্ৰথম উপাদান কি?

(c) Mention the theory of causation on which the doctrine of Prakṛti depends in Sāṁkhya philosophy.

সাংখ্য দৰ্শনৰ প্ৰকৃতি তত্ত্ব কোনটো কাৰ্যকাৰণ মতবাদৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল, উল্লেখ কৰা।

(d) What is the literal meaning of 'Yoga'?

'যোগ'ৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি?

(e) Yoga philosophy asserts _____ knowledge as the way to attain Mokṣa.

(Fill in the blank)

যোগ দৰ্শনে _____ জ্ঞানক মোক্ষ লাভৰ পথ বুলি স্বীকাৰ কৰে।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(f) Nyāya philosophy is also known as Tarkaśāstra or the science of reasoning.

(Write True or False)

ন্যায় দৰ্শনক তৰ্কশাস্ত্ৰ বা যুক্তিৰ বিদ্যা বোলা হয়।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

(Continued)

(g) The theory of illusion in Nyāya philosophy is called _____.

(Fill in the blank)

ন্যায় দৰ্শনত ভ্ৰমতত্ত্বক _____ বুলি কোৱা হয়।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(h) The propounder of Mīmāṁsā philosophy is Patañjali / Jaimini / Kaṇāda.

(Choose the correct answer)

মীমাংসা দৰ্শনৰ প্ৰবক্তা হৈছে পতঞ্জলি / জৈমিনি / কণাড।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(i) How many propositions of Parārthānumāna are accepted by Nyāya system?

ন্যায় সম্প্ৰদায়ে পৰাৰ্থানুমানত কেইটা অবয়ব বা বচন স্বীকাৰ কৰিছে?

(j) Who is the propagator of Viparīta Khyātivāda?

বিপৰীত খ্যাতিবাদৰ প্ৰৱৰ্তক কোন?

(k) What is the literal meaning of 'Vedānta'?

'বেদান্ত'ৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি?

(Turn Over)

(l) Vaiśeṣika system accepts two / three / four Pramāṇas.

(Choose the correct answer)

বৈশেষিক সম্প্ৰদায়ে দুটা / তিনিটা / চাৰিটা প্ৰমাণ স্বীকাৰ কৰে।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(m) How many kinds of categories are there according to Vaiśeṣika system?

বৈশেষিক সম্প্ৰদায় অনুসৰি পদাৰ্থ কেইপ্ৰকাৰৰ ?

(n) Who wrote *Vaiśeṣika Sūtra*?

'বৈশেষিক সূত্ৰ' কোনে লিখিছিল ?

(o) The Vedānta philosophy emphasises on knowledge or Jñāna.

(Write True or False)

বেদান্ত দৰ্শনে 'জ্ঞান'ৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰে।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

(p) Is the world real according to Śaṅkarācārya?

শঙ্কৰাচাৰ্যৰ মতে জগতখন সত্যনে ?

(q) Who is the propounder of 'Ek Śaraṇa Nāma Dharma'?

'এক শৰণ নাম ধৰ্ম'ৰ প্ৰৱৰ্তক কোন ?

(r) What is the meaning of 'Kīrtana' in Śaṅkaradeva's philosophy?

শঙ্কৰদেৱৰ দৰ্শনত 'কীৰ্তন'ৰ অৰ্থ কি ?

2. Answer the following questions (any *five*) : 2×5=10

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো পাঁচটা) :

(a) Name two realities found in Sāṁkhya philosophy.

সাংখ্য দৰ্শনত পোৱা সত্তা দুটাৰ নাম লিখা।

(b) Guṇas are ever-changing. The change is of two kinds. What are these?

গুণবোৰ চিৰপৰিৱৰ্তনশীল। পৰিৱৰ্তন দুই প্ৰকাৰৰ। এই দুই প্ৰকাৰৰ পৰিৱৰ্তন কি কি ?

(c) What are the two types of Samādhi in Yoga philosophy?

যোগ দৰ্শনৰ দুটা প্ৰকাৰৰ সমাধি কি কি ?

(d) Anupalabdhi in Mīmāṁsā philosophy is of two kinds. What are they?

মীমাংসা দৰ্শনত অনুপলব্ধি দুই প্ৰকাৰৰ। এই দুই প্ৰকাৰ কি কি?

(e) What is Asatkāryavāda in Sāṁkhya philosophy?

সাংখ্য দৰ্শনত অসৎকাৰ্যবাদ বুলিলে কি বুজায়?

(f) How is Cittabhūmi defined in Yoga philosophy?

যোগ দৰ্শনত চিত্তভূমি কি ধৰণে সংজ্ঞায়িত কৰা হৈছে?

(g) What is Arthāpatti?

অৰ্থাপত্তি মানে কি?

(h) Mention two functions of Māyā in Śaṅkarācārya's Advaita Vedānta.

শঙ্কৰাচাৰ্যৰ অদ্বৈত বেদান্তত মায়াৰ দুটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।

(i) What is Saguṇa Brahman of Rāmānuja?

ৰামানুজৰ সগুণ ব্ৰহ্ম মানে কি?

(j) Briefly explain the following statement :

সংক্ষিপ্তভাৱে নিম্নলিখিত উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা :

"Jīvo Brahmaivo Nā Paraḥ"

"জীৱো ব্ৰহ্মৈৱ না পৰঃ"

3. Answer the following questions (any *four*) : 5×4=20

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Describe the nature of Puruṣa as stated in Sāṁkhya philosophy.

সাংখ্য দৰ্শনত উল্লেখ অনুসৰি পুৰুষৰ স্বৰূপ সম্বন্ধে বৰ্ণনা কৰা।

(b) Briefly describe Cittavṛtti of Yoga philosophy.

যোগ দৰ্শনৰ চিত্তবৃত্তিৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

(c) Write a brief note on the five levels of Cittabhūmi in Yoga psychology.

যোগ মনোবিজ্ঞানৰ চিত্তভূমিৰ পাঁচটা স্তৰৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।

(d) Distinguish between Svārthānumāna and Parārthānumāna of Nyāya philosophy.

ন্যায় দৰ্শনৰ স্বাৰ্থানুমান আৰু পৰাৰ্থানুমানৰ পাৰ্থক্য বিচাৰ কৰা।

(e) Describe briefly the stages of Laukika Pratyakṣa.

লৌকিক প্ৰত্যক্ষৰ স্তৰসমূহ চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

(f) Discuss about 'Karma' as a category in Vaiśeṣika philosophy.

বৈশেষিক দৰ্শনত 'কৰ্ম' এটা পদাৰ্থ হিচাপে আলোচনা কৰা।

(g) What is Vaiṣṇavism?

বৈষ্ণৱবাদ মানে কি?

(h) Explain briefly the concept of Śravaṇa Bhakti in Śaṅkaradeva's philosophy.

শঙ্কৰদেৱৰ দৰ্শনত শ্ৰৱণ ভক্তিৰ ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer the following questions (any *four*) : 10×4=40

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) What is Prakṛti in Sāṁkhya philosophy? Discuss five proofs for the existence of Prakṛti.

সাংখ্য দৰ্শনত প্ৰকৃতি মানে কি? প্ৰকৃতিৰ অস্তিত্ব সম্বন্ধে পাঁচটা প্ৰমাণ আলোচনা কৰা।

(b) Describe Sāṁkhya theory of Satkāryavāda.

সাংখ্য দৰ্শনৰ সৎকাৰ্যবাদ বৰ্ণনা কৰা।

(c) Explain the Eight-fold Path for Cittavṛtti Nirodha in Yoga philosophy.

যোগ দৰ্শনৰ চিত্তবৃত্তি নিৰোধ বিষয়ক অষ্টাংগিক মাৰ্গ সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain the Nyāya theory of Inference. Can it be compared to Aristotle's theory of Inference? Discuss.

ন্যায় দৰ্শনৰ অনুমানতত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা। ইয়াক এৰিষ্ট'টলীয় ন্যায়ৰ লগত তুলনা কৰিব পাৰিনে? আলোচনা কৰা।

(e) Define 'Abhāva'. Explain in brief all the different kinds of 'Abhāva'.

'অভাৱ'ৰ সংজ্ঞা দিয়া। 'অভাৱ'ৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(f) What is Prāmāṇyavāda? Explain Mīmāṁsā theory of Svataḥ-Prāmāṇyavāda and Parataḥ-Prāmāṇyavāda.

প্ৰামাণ্যবাদ মানে কি? মীমাংসা দৰ্শনৰ স্বতঃ-প্ৰামাণ্যবাদ আৰু পৰতঃ-প্ৰামাণ্যবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

(g) How does Śaṅkarācārya explain the concept of 'Ātman' or Self? Elaborate.

শঙ্কৰাচাৰ্যই 'আত্মা'ৰ ধাৰণাটো কিধৰণে ব্যাখ্যা কৰিছে? বহলাই লিখা।

(h) Discuss Rāmānuja's concept of Jagat.

ৰামানুজৰ জগত সম্পৰ্কীয় ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।

(i) To which system of Indian philosophy, Śaṅkaradeva's philosophy may be said to be similar? Discuss the concept of 'personal God' in Śaṅkaradeva's philosophy.

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ কোনটো সম্প্ৰদায়ৰ সৈতে শঙ্কৰদেৱৰ দৰ্শনৰ মিল আছে বুলি ক'ব পৰা যায়? শঙ্কৰদেৱৰ দৰ্শনৰ 'ব্যক্তিগত ঈশ্বৰ'ৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।

(j) Define Bhakti. Explain different classifications of Bhakti in Śaṅkaradeva's philosophy.

'ভক্তি'ৰ সংজ্ঞা দিয়া। শঙ্কৰদেৱৰ দৰ্শনত ভক্তিৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ শ্ৰেণীবিভাজন ব্যাখ্যা কৰা।

***

2022

PHILOSOPHY

(Honours)

Paper : PHI–HC–3036

(Ethics)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer any *ten* from the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ পৰা যি কোনো দহটাৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) Ethics is concerned with voluntary / nonvoluntary actions.

(Choose the correct option)

নীতিবিজ্ঞান ঐচ্ছিক ক্ৰিয়া / অনৈচ্ছিক ক্ৰিয়াৰ লগত জড়িত।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(b) *A Manual of Ethics* is authored by Mackenzie / W. Lillie.

(Choose the correct option)

A Manual of Ethics মেকেঞ্জি / ডব্লিউ লিলি এ প্ৰণয়ন কৰিছে।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(c) Ethics is a normative / descriptive science.

(Choose the correct option)

নীতিবিজ্ঞান এক আদৰ্শনিষ্ঠ / বৰ্ণনামূলক বিজ্ঞান।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(d) Who believes in quantitative differences among pleasures?

সুখবোৰ পৰিমাণগতভাৱে পৃথক বুলি কোনে বিশ্বাস কৰে?

(e) _____ wrote *Principles of Legislation.*

(Fill in the blank)

Principles of Legislation গ্ৰন্থখন _____এ লিখিছিল।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(f) "Thou oughtest, therefore thou canst." Name the philosopher associated with the statement.

"Thou oughtest, therefore thou canst." এই উক্তিৰ লগত জড়িত দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(g) Which theory of Punishment is called the exemplary theory?

শাস্তিৰ কোনটো মতবাদক দৃষ্টান্তমূলক মতবাদ বুলি কোৱা হয়?

(h) Reformative theory supports Capital Punishment. Is it correct?

সংশোধনাত্মক মতবাদে মৃত্যুদণ্ড সমৰ্থন কৰে। শুদ্ধনে?

(i) Professional ethics is a part of practical ethics / environmental ethics.

(Choose the correct option)

বৃত্তিমূলক নীতিবিজ্ঞান ব্যৱহাৰিক নীতিবিজ্ঞান / পৰিবেশমূলক নীতিবিজ্ঞানৰ অংশ।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(j) Name the propounder of land ethics.

ভূমি নীতিবিদ্যাৰ প্ৰবৰ্তকজনৰ নাম লিখা।

(k) Which is the root word from which the word 'Karma' is derived?

কোনটো মূল শব্দৰ পৰা 'কৰ্ম' শব্দটোৰ উৎপত্তি হৈছে?

(l) According to Jainism, there are _____ types of Karma.

(Fill in the blank)

জৈন দৰ্শন মতে, কৰ্ম _____ প্ৰকাৰৰ।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(m) Dharma in Purusartha implies righteousness / pleasure.

(Choose the correct option)

পুৰুষাৰ্থত ধৰ্মই শুদ্ধতা / সুখক সূচায়।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(n) Pancasila is associated with Buddhism / Jainism.

(Choose the correct option)

পঞ্চশীল বৌদ্ধ / জৈন দৰ্শনৰ লগত জড়িত।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(o) In Indian ethics, Dharma / Moksa is the Summum Bonum.

(Choose the correct option)

ভাৰতীয় নীতিশাস্ত্ৰত ধৰ্ম / মোক্ষ হৈছে Summum Bonum (পৰম শ্ৰেয়)।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(p) Write the meaning of 'Aparigraha'.

'অপৰিগ্ৰহ'ৰ অৰ্থ লিখা।

(q) There are 3 / 5 Mahabratas in Jainism.

(Choose the correct option)

জৈন দৰ্শনত ৩টা / ৫টা মহাব্ৰত আছে।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(r) Mention the term which means Buddhist virtues and meditation virtues.

বৌদ্ধদৰ্শনৰ সদ্‌গুণ আৰু ধ্যান সদ্‌গুণ বুজোৱা শব্দটো উল্লেখ কৰা।

2. Answer any *five* from the following questions : 2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write two postulates of morality.

নৈতিকতাৰ দুটা স্বীকাৰ্য সত্য লিখা ।

(b) What is deontological ethics?

কৰ্তব্যমূলক নীতিবিদ্যা কি ?

(c) Why is Kant's moral standpoint known as 'rigorism'?

কাণ্টৰ নৈতিক দৃষ্টিভংগীক কিয় 'কঠোৰতাবাদ' বুলি জনা যায় ?

(d) What are two different meanings of virtue as put forward by W. Lillie?

ডব্লিউ লিলিয়ে আগবঢ়োৱা সদ্‌গুণৰ দুটা ভিন্ন অৰ্থ কি কি ?

(e) Define professional ethics.

বৃত্তিমূলক নীতিবিদ্যাৰ সংজ্ঞা দিয়া ।

(f) Write two arguments against Capital Punishment.

মৃত্যুদণ্ডৰ বিৰুদ্ধে দুটা যুক্তি আগবঢ়োৱা ।

(g) What is cosmic moral order of Indian ethics?

ভাৰতীয় নীতিশাস্ত্ৰৰ জাগতিক নৈতিক নিয়ম কি ?

(h) What are the different types of Anarabdha Karma?

অনাৰব্ধ কৰ্মৰ প্ৰকাৰসমূহ কি কি ?

(i) Define Anubrata.

অনুব্ৰতৰ সংজ্ঞা দিয়া ।

(j) What are the Triratnas of Jainism?

জৈনদৰ্শনৰ ত্ৰিৰত্ন কি ?

3. Answer any *four* from the following questions : 5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What do you consider to be the proper object of moral judgement? Explain.

নৈতিক বিচাৰৰ সঠিক বিষয়বস্তু তুমি কি বুলি গণ্য কৰা ? ব্যাখ্যা কৰা ।

(b) "Ethics is an art of conduct." Justify it.

"নীতিশাস্ত্ৰ হৈছে আচৰণৰ এক কলা।" যুক্তিযুক্ততা বিচাৰ কৰা।

(c) Explain 'hedonistic calculus' of Bentham.

বেন্থামৰ 'সুখৰ গণনা প্ৰণালী' ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Discuss Kant's view on 'duty for duty's sake'.

কাণ্টৰ 'কৰ্তব্যৰ বাবে কৰ্তব্যসাধন' মতটো আলোচনা কৰা।

(e) What is environmental ethics? Discuss the importance of environmental ethics.

পৰিবেশমূলক নীতিবিদ্যা কাক বোলে? পৰিবেশমূলক নীতিবিদ্যাৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

(f) Write a note on Brahmaviharas.

ব্ৰহ্মবিহাৰৰ বিষয়ে এটা টোকা লিখা।

(g) What are the Supreme Ends of human life according to Indian ethics? Discuss.

ভাৰতীয় নীতিশাস্ত্ৰ মতে মানৱ জীৱনৰ চৰম লক্ষ্য কি কি? আলোচনা কৰা।

(h) Give a brief outline of rigoristic retributive theory of punishment.

শাস্তিৰ কঠোৰ প্ৰতিকাৰাত্মক মতবাদৰ এক চমু আভাস দিয়া।

4. Answer any *four* from the following questions : 10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define Ethics. Discuss the nature and scope of Ethics.

নীতিবিজ্ঞানৰ সংজ্ঞা দিয়া। নীতিবিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ আলোচনা কৰা।

(b) Write a note on moral obligation.

নৈতিক বাধ্যবাধকতাৰ বিষয়ে এটা টোকা লিখা।

(c) What do you understand by postulates of morality? Why is freedom of will essential to morality?

নৈতিক বিচাৰৰ স্বীকাৰ্যসত্য বুলিলে কি বুজা? ইচ্ছাৰ স্বাধীনতা নৈতিকতাৰ বাবে কিয় আৱশ্যকীয়?

(d) What is virtue? Explain Aristotle's view on virtue.

সদ্‌গুণ কি? সদ্‌গুণ সম্পৰ্কে এৰিষ্টটলৰ মত আলোচনা কৰা।

(e) What is Categorical Imperative? Discuss Kant's theory of moral law with reference to this imperative.

চৰ্তহীন আদেশ কি? এই আদেশৰ প্ৰসংগেৰে কাণ্টৰ নৈতিক নিয়মৰ আলোচনা কৰা।

(f) Define Utilitarianism. Discuss briefly its different forms. How is it different from Hedonism?

উপযোগিতাবাদৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰ সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা। ই সুখবাদৰ পৰা কেনেদৰে পৃথক?

(g) Critically explain the reformative theory of punishment.

শাস্তিৰ সংশোধনাত্মক মতবাদৰ সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(h) Discuss the subject matter of environmental ethics.

পৰিবেশমূলক নীতিবিদ্যাৰ বিষয়বস্তু আলোচনা কৰা।

(i) What is law of Karma? Discuss Vedic and non-Vedic views of law of Karma.

কৰ্মবাদ কি? কৰ্মবাদ সম্বন্ধে বৈদিক আৰু অবৈদিক মতসমূহ আলোচনা কৰা।

(j) Explain the concept of Varnashrama Dharma.

বৰ্ণাশ্ৰম ধৰ্মৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

★★★